

Huvudman

Tyresö kommun

Beslut

Datum 2024-12-18

Dnr SI 2024:8501

Sida 1 (5)

Ärendet

Tematisk tillsyn av skolans val i årskurs 7–9 vid grundskolan Nyboda skola i Tyresö kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tyresö kommun att senast den **tisdag den 4 februari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister gällande beslut om fördelning av undervisningstid mellan årskurser och den garanterade undervisningstiden. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Tyresö kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Tyresö kommun ska vidta följande åtgärder

Skolans val

Se till att huvudmannen senast den 4 februari 2025, efter förslag av rektorn, fattar beslut om timplanen för läsåret 2024/25 och fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna på högstadiet. Beslutet ska ges in i samband med huvudmannens redovisning (9 kap. 3-4 §§ och bilaga 1 till skolförordningen (2011:185) och 26 kap. 7-8 §§ skollagen).

Se till att huvudmannen senast den 4 februari 2025 beslutar om en timplan där undervisningstiden i ämnet svenska och språkval är i enlighet med den lagstadgade garanterade undervisningstiden. Huvudmannen ska inkomma med ny lokal timplan och nya scheman avseende läsåret 2024/25 för eleverna i musikprofil där det framgår att undervisningstiden i svenska och språkval är i enlighet med den lagstadgade undervisningstiden. (10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 3 § och bilaga 1 till skolförordningen och 26 kap. 7-8 §§ skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:8501) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under höstterminen 2024 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende skolans val och fördelning av undervisningstid inom skolans val. Nyboda skola i Tyresö kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom ett oanmält besök på skolenheten den 8 november 2024. Som en del av tillsynen har även en intervju med rektorn genomförts och dokumentation har granskats, bl.a. skolans lokala timplan och elevscheman. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Föreläggande

Skolans val

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid intervju med rektorn framkommer det att skolan har profilerna musik och idrott, vilka är de ämnen som skolans val används till. Skolan har även elever som inte går på någon profil och således inte har skolans val. Rektorn förklarar vidare att skolan har haft skolans val i musik sedan 40 år tillbaka. Rektorn har arbetat på skolan i tre år och arbetar för att möjliggöra att skolan har musikprofil. Han har under sin tid som rektor beslutat om att skolan även ska ha skolans val i idrott.

Skolinspektionen fick vid skolbesöket del av skolans lokala timplan och elevscheman. Timplanen utgörs av flera delar. Den ena delen avser en generell timplan för skolans elever som inte går på en profil eller skolans

val, och de andra delarna avser timplaner för elever som läser bland annat musikprofil och har skolans val.

Av intervju med rektorn framgår att det är huvudmannen som fattat beslut om den generella timplanen som gäller för skolans elever som inte går på en profil eller har skolans val. Det framgår vidare att det är rektorn som beslutat om justering av huvudmannens timplan för att möjliggöra skolans val på skolan. Rektorn har beslutat om timplanen och omfördelning av undervisningstiden mellan de olika ämnena för de elever som går på en profil och har skolans val. Han förklarar att huvudmannen känner till principen om fördelning av undervisningstid mellan ämnen och skolans val.

Av ingiven lokal timplan framgår att skolans elever som inte går på en profil har totalt 2634 undervisningstimmar i högstadiet. Av timplanen framgår att den sammanräknade undervisningstiden för eleverna som går i musikprofil och har skolans val motsvarar 2665 timmar. Det framgår att eleverna som går i musikprofil får 160 minuter undervisning i musik per vecka, varav 115 minuter av de utgör skolans val i musik. Det motsvarar 205 timmar undervisning i skolans val på högstadiet. Rektorn uppger att timplanen är beräknad på 35,6 veckor under ett läsår.

Vidare framgår av timplanen för musikprofilen och rektorn att undervisningstiden i hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, naturorienterande - och samhällsorienterade ämnena, slöjd och teknik har minskats till förmån för skolans val.

Rektorn förklarar att de inte minskat tiden i kärnämnen eller språkval. Av timplanen framgår att både eleverna i musikprofil och de som inte går i en profil har 150 minuter i språkval per vecka, vilket motsvarar 267 timmar under högstadiet. Vidare framgår av timplanen att både eleverna i musikprofil och de som inte går i en profil har 162 minuter i svenska per vecka, vilket motsvarar 288 timmar under högstadiet.

Enligt timplanen har ingen av ämnena minskats med mer än 20 procent och ingen minskning av undervisningstiden har skett i engelska eller matematik.

Skolinspektionen har tagit del av scheman för elever i musikprofil i årskurs 7–9 för läsåret 2024/25. Av betydelse framgår följande. Enligt scheman är undervisningstiden i svenska på högstadiet totalt 297 timmar. Enligt scheman får eleverna 267 timmar undervisningstid i språkval i enlighet med vad den lokala timplanen anger.

Rättslig reglering

Utöver de ämnen som räknas upp i 10 kap. 4 § skollagen ska det finnas skolans val. Skolans val får omfatta ett lokalt tillval, om Statens skolverk har godkänt en plan för undervisningen (10 kap. 4 § skollagen).

För läsåret eller för kortare tid ska det finnas ett schema för undervisningen (3 kap. 6 § skolförordningen (SFS 2011:185)).

Av timplanen för grundskolan framgår hur den garanterade undervisningstiden i ämnena ska fördelas på högstadiet. Huvudmannen ska efter förslag av rektorn besluta om fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna. (9 kap. 3–4 §§ och bilaga 1 till skolförordningen).

I timplanen anges ett antal timmar som får användas för skolans val. Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Inom skolans val får ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk) erbjudas. Rektorn beslutar om hur utrymmet för skolans val ska användas. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta sådana beslut (9 kap. 9 § skolförordningen).

Av bilagan framgår bland annat att vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska, språkval och matematik får dock inte minskas. (Bilaga 1, Timplan för grundskolan, till skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Tyresö kommuns verksamhet vid Nyboda skola inte uppfyller författningarnas krav avseende att det ska vara huvudmannen som beslutar om den lokala timplanen och fördelningen av undervisningstid mellan årskurser.

Av utredningen framgår förvisso att det är huvudmannen som beslutat om den del av den lokala timplanen som gäller för skolans elever som inte går på en profil, men det framgår dock att det är rektorn som beslutat om den del av timplanen som gäller för eleverna som går på en profil och har skolans val. Enligt skolförordningen ska huvudmannen efter förslag av rektorn besluta om fördelning av undervisningstiden mellan årskurser. Att det inte är huvudmannen som beslutat om den lokala timplanen och fördelning av undervisningstiden för skolans alla elever är således en brist.

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Nyboda skola inte uppfyller författningarnas krav avseende att undervisningstid har minskats i ämnen som inte får minskas. Av den lokala timplanen framgår att eleverna ges 288 timmar i undervisningstid svenska samt 267 timmar i undervisningstid i språkval under högstadiet. Enligt skolförordningen är den garanterade undervisningstiden i svenska 290 timmar och i språkval 272 timmar på högstadiet och antalet timmar för svenska och språkval får inte minskas.

Skolinspektionen bedömer dock att huvudmannens verksamhet vid Nyboda skola uppfyller författningarnas krav avseende att det är rektorn som beslutat om hur utrymmet för skolans val ska användas samt att undervisningstiden i inget ämne har minskats med mer än 20 procent.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Tyresö kommuns verksamhet vid Nyboda skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att huvudmannen ska besluta om fördelning av undervisningstid mellan årskurser samt den garanterade undervisningstiden i ämnet svenska och språkval. Det finns därför skäl att förelägga Tyresö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Beslutet har fattats av utredaren Cecilia Winberg.

Utredaren Caroline Turan har varit föredragande i ärendet.